

Az információ története valójában a mi történetünk

Mi köti össze a DNS-t, a barlangrajzot, az agyagtáblát, a könyvet, a fényképet, a rádiót, a számítógépet, az internetet és a mesterséges intelligenciát?

Első pillantásra talán semmi. Pedig valamennyi ugyanannak a történetnek a része: **az információ történetének.**

Ez a négykötetes mű nem tankönyv, és nem is a technikatörténet hagyományos értelemben vett összefoglalása. Nem találmányok, évszámok és feltalálók egymást követő felsorolása. Sokkal inkább egy több milliárd éves történet nyomába ered: annak történetébe, hogyan születik, marad fenn, terjed, kapcsolódik össze és válik tudássá az információ – majd hogyan születik belőle intelligencia.

És végül feltesz egy még nehezebb kérdést: **vajon az intelligenciából megszületik-e a bölcsesség is?**

Ez az emberiség információs civilizációtörténete

Az út az élő sejtek információs rendszerétől az emberi beszédre és írásra át a könyvtárakig, a tömegkommunikációig, a számítógépekig és a világot behálózó internetig vezet.

Közben azonban lassan kiderül, hogy nem pusztán az eszközök változtak.

Velük együtt változott maga az ember és az emberi társadalom is.

Az **első kötet** azt vizsgálja, hogyan tanultuk meg megőrizni és továbbadni az információt. Hogyan győztük le az emberi emlékezet, majd fokozatosan a tér és az idő korlátait.

A **második kötet** azt a sokkal nehezebb kérdést teszi fel, hogyan lesz az információból tudás. Mit jelent megérteni valamit? Hogyan tanul az ember, hogyan tanulnak az élő rendszerek, és mit jelent mindez akkor, amikor már a gépek is tanulni kezdenek?

A **harmadik kötet** a kapcsolatok és hálózatok világába vezet. Megmutatja, hogy az élet, az emberi közösségek, a gazdaság, a tudomány, az internet és talán maga az emberiség is egymással kapcsolatban álló elemek hálózataként érthető meg igazán.

A **negyedik kötet** pedig ahhoz a különös pillanathoz érkezik, amikor az ember már nemcsak információt tároló és feldolgozó gépeket épít, hanem olyan rendszereket, amelyek tanulnak, beszélgetnek, alkotnak és egyre több olyan feladatot végeznek el, amelyet korábban az emberi intelligencia sajátjának hittünk. Nem csupán azt kérdezi, mire képes a mesterséges intelligencia, hanem azt is: **milyen lesz mellette az ember?** Versenytársunk, eszközünk vagy gondolkodótársunk lesz? Mit adhatunk át neki, és mit nem volna szabad soha kiszerveznünk? És ha egyszer intelligensebb gépet tudunk építeni önmagunknál, vajon leszünk-e elég bölcssek ahhoz, hogy jól használjuk?

Információ → Tudás → Hálózat → Intelligencia → Bölcsesség

A négy kötet ezért végül messzebbre jut a technika történeténél.

A történet az információval kezdődik, de fokozatosan az emberhez érkezik.

Hogyan őrizzük meg?

Hogyan lesz belőle tudás?

Hogyan kapcsoljuk össze?

Hogyan lesz a tudásból intelligens cselekvés?

És végül: **mit kezdünk azzal a hatalommal, amelyet ez az intelligencia ad nekünk?**

Olyan kérdésekhez érkezünk, amelyekre nincs egyszerű műszaki válasz.

Mi a különbség információ, tudás, intelligencia és bölcsesség között?

Mi történik, ha több információ áll rendelkezésünkre, mint amennyit képesek vagyunk feldolgozni?

Valóban okosabbá tesz bennünket a technológia?

Lehet-e intelligens egy hálózat?

Gondolkodik-e egy gép?

Tud-e valamit?

Lehet-e kreatív?

Lehet-e a társunk?

Mi történik, ha már nemcsak mi használjuk a gépeket, hanem döntéseink egy részét is rájuk bízunk?

És mit jelent majd az ember szerepe egy olyan világban, amelyben már nem csak ő képes tanulni és alkotni?

A mesterséges intelligencia talán azért olyan különleges találmány, mert az emberiség történetében először nem egyszerűen egy újabb eszközt készítettünk.

Megpróbáltuk gépben létrehozni azt a képességet, amellyel eddig magukat az eszközöket létrehoztuk: az intelligenciát.

Ezért a történet ezen a ponton különös fordulatot vesz.

A távcső kiterjesztette a látásunkat.

A gép az erőnket.

A könyv az emlékezetünket.

Az internet a kapcsolatainkat.

A mesterséges intelligencia pedig talán **magát a gondolkodásunkat terjeszti ki.**

De minden kiterjesztés új kérdést is terem.

Ha a gép egyre több mindenben segít gondolkodni, mit kell továbbra is nekünk tudnunk?

Ha egyre jobb válaszokat ad, megtanulunk-e jobb kérdéseket feltenni?

Ha megmutatja az összes lehetséges utat, ki dönti el, melyiken induljunk el?

Ha képes optimalizálni egy célt, **ki választja ki a célt?**

És végül talán ez a négy kötet legfontosabb kérdése:

Ha az emberiség története egyre nagyobb tudás, egyre összetettebb hálózatok és egyre erősebb intelligencia kialakulásának története, vajon növekszik-e vele együtt a bölcsességünk is?

Ez a könyvsorozat nem ígéri, hogy megadja a végső választ.

Inkább arra hívja az olvasót, hogy induljon el ezen az úton – a DNS első információs üzeneteitől az emberi beszéd, írás, könyvek, gépek és hálózatok át egészen a mesterséges intelligenciáig.

És gondolkodjon tovább.

Mert az információ története nem ért véget.

Mi magunk is benne élünk.

És most először talán már nem egyedül írjuk tovább.